

Etická komise udělila osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu

panu Ing. Jaroslavu Strakovi, nar. dne 15. 2. 1925, zemř. dne 27. 12. 1985,

za aktivní působení v odbojové skupině „Erqije“, napojené prostřednictvím jejího velitele Radomíra Kleina-Jánského a Jana Schneidera na zpravodajskou službu demokratického státu; členové skupiny proti komunistickému režimu v Československu bojovali získáváním informací zpravodajského charakteru (zasíláním zpráv o politické, hospodářské a vojenské situaci do zahraničí), budováním odbojových buněk a získáváním dalších osob pro protikomunistickou činnost, v období od první dekády července 1948 do 14. 8. 1948, čímž naplnil znaky formy odboje a odporu proti komunismu dle § 3 odst. 3 zákona č. 262/2011 Sb.

Radomír Klein-Jánský počátkem května 1948 přešel státní hranice do americké okupační zóny Německa. Následně byl odvezen do Frankfurtu nad Mohanem k Charlesu Katekovi, který řídil organizaci pojmenovanou krycím jménem Economic Research Unit, jejímž prostřednictvím CIA řídila československý zpravodajský protikomunistický odboj. Radomír Klein-Jánský s nabídkou spolupráce pro rozvědku, přestože původně zamýšlel kontaktovat v Anglii generála Lva Prchalů, souhlasil a byl přidělen k „Turnerově skupině“, jedné ze skupin „Gehlenovy organizace“, což byla německá zpravodajská služba pracující po skončení 2. světové války pro Spojené státy americké. Na počátku července 1948 se Radomír Klein-Jánský vrátil společně s Janem Schneiderem do Československa, aby zde vyhledali vhodné osoby, přičemž Klein-Jánský kontaktoval své bývalé spolužáky a další studenty, včetně Jaroslava Straky, o kterém věděl, že nesouhlasí s komunistickým režimem.

Jaroslav Straka se tedy na počátku července 1948 sešel v Plzni s Radomírem Kleinem-Jánským, Janem Schneiderem a dalšími lidmi, kteří chtěli vyvíjet činnost směřující vůči nastolené komunistické totalitní moci. V průběhu schůzky došlo k územnímu rozdělení působnosti skupiny a to tak, že Čechy byly rozděleny na čtyři části; vedením severní části skupiny s centrem v Liberci byl pověřen Jaroslav Straka. Jan Schneider byl pověřen rozšířením činnosti skupiny na Moravu a Radomír Klein-Jánský se zhostil vedení celé skupiny, která byla pojmenována „Erqije“. Klein-Jánský sdělil všem zúčastněným jejich úkoly; měli ve svěřené oblasti zjišťovat informace o stavu armády a SNB, o těžbě uranu, o rafineriích benzínu v Pardubicích a Kralupech nad Vltavou a o výrobě syntetického benzínu v Mostě. Jaroslav Straka měl dále zjistit, kde se v severních Čechách zdržuje Rudá armáda a také měl sledovat automobil státní poznávací značky S-19909, který měl údajně užívat agent ruské kontrašpionáže, přičemž Jaroslav Straka úkol splnil. Mimo tyto úkoly měli získávat další členy pro zapojení do činnosti skupiny; Jaroslav Straka s existencí a činností skupiny „Erqije“ seznámil Jaroslava Zuzánka. Mimo výše uvedené se Jaroslav Straka podílel na rozšiřování periodika „Legie“, jež vydávala jiná protikomunistická skupina.

Dne 12. 2. 1949 byl Jaroslav Straka rozsudkem Státního soudu v Praze, sp. zn. Or I 149/48, uznán vinným ze spáchání zločinu přípravy úkladů o republiku a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 25 let. Radomír Klein-Jánský, který v té době byl již v zahraničí, byl v nepřítomnosti odsouzen k trestu smrti.

Etická komise rovněž ocenila pevný charakter Jaroslava Straky, založený na víře ve svobodu, demokracii a v respektování lidských práv, který nebyl oslaben ani zastrašováním vládnoucího komunistického totalitního režimu, ani zlomen odsouzením k vysokému trestu odnětí svobody.

Ing. Jaroslav Straka zemřel dne 27. 12. 1985. Žádost o udělení účastníka odboje a odporu proti komunismu podala za jeho osobu manželka Eva Straková, roz. Jánská.